

Konserniohje

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 22.3.2021

Sisällys

1. Johdanto	4
2. Konserniohjeen sitovuus.....	4
3. Konserniohjeen soveltamisala	5
4. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	6
5. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	7
6. Konserniohjaus ja -johtaminen.....	7
7. Hyvä hallintotapa.....	8
7.1. Noudatettavat arvot.....	8
7.2. Yhtiökokous	8
7.3. Hallitus.....	9
7.4. Hallituksen jäsenten toimikausi, asettamisjärjestys ja lukumäärä	10
7.5. Yhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatettavat periaatteet.....	11
7.6. Hallituksen jäsenen vastuut ja riippumattomuus	12
7.7. Hallituksen puheenjohtaja	13
7.8. Hallituksen jäsenen tiedonsaanti	14
7.9. Hallituksen toimikunnat	14
7.10. Toimitusjohtaja	14
7.11. Yhtiön organisaatio.....	15
7.12. Laki julkisista hankinnoista.....	15
7.13. Palkkiot ja palkitseminen.....	15
8. Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuus.....	17
9. Osavuosiraportointi.....	18
10. Kaupunkikonsernin toiminnan, talouden sekä investointien suunnittelu ja ohjaus.....	19
11. Konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyvä ohjeistus.....	20
12. Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta.....	20
12.1. Konsernin tilintarkastus.....	20
12.2. Yhteisöjen sisäinen valvonta ja tarkastus	21
12.3. Hyvä liiketapa ja lahjoman vastaiset periaatteet	21
12.4. Omistajaohjaus.....	22
13. Rahoitus	22
13.1. Konsernirahoitus	22
13.2. Rahoitusriskien hallinta.....	23
13.3. Maksuliikenne.....	24
14. Takaukset.....	24
15. Riskienhallinta.....	24
16. Hankinnat	25
17. Henkilöstöpolitiikka	25
18. Tiedottaminen.....	26

Konsernipalvelut
Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö

19.	Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus	26
20.	Tietojen antaminen	27
21.	Ohjeiden voimaantulo	27

1. Johdanto

Porin kaupunkikonsernin omistajaohjauksen lähtökohtana ovat kaupunginvaltuuston määrittelemät tavoitteet ja niiden mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset osana kaupunkistrategiaa. Konserniohje on omistajan väline omistustensa ohjaamiseen muodostaen normikokonaisuuden, joka osaltaan varmistaa lainsäädännön noudattamista ja osittain asettaa sääntöjä tilanteisiin, joista lainsäädäntö ei sisällä nimenomaisia oikeusohjeita.

Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti ja että pääomapanostus tuottaa sitä tehtäessä tai myöhemmin asetetut tavoitteet. Samoin ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Kuntalaissa (410/2015) tarkastellaan kunnan toimintaa kokonaisuutena. Kunnan toiminta on laajentunut erilaisten julkis- ja yksityisoikeudellisten toimintamuotojen verkostoksi. Kunnan tulee koordinoida kuntakonsernin erilaiset toiminnot ja sitoa näiden tavoitteet kunnan strategiaan tavoitteisiin. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja rahoitusjohtaja sekä koordinaatiovastuullinen toimialajohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernivalvonnalla käsitetään tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seurantaa.

2. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä esim. ammattikorkeakoululaki muuta johdu.

Konserniohjeeseen perustuvaa yksittäistä ohjetta ei saa antaa tai soveltaa siten, että se on ristiriidassa yhteisöä koskevien pakottavien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernipalveluiden omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön. Kaupungin konserniohje on yhtiöoikeudellisesti sitova, kun se on hyväksytty osakeyhtiön yhtiökokouksessa yhtiötä sitovaksi.

Konserniohjeet ovat luonteeltaan ohjeellisia, mutta niistä poikkeamiselle tulee olla painava peruste. Lähtökohtaisesti noudattamatta jättäminen voi perustua vain osakeyhtiölain tarkoittamiin vähemmistön tai velkojien suoja säännöksiin, muuhun selkeään osakeyhtiölain tarkoittamaan yhtiön edun vastaisuuteen, yhtiöjärjestykseen tai osakassopimukseen. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen oikeudellista asemaa tai vastuuta. Jos konserniohjeeseen perustuva yksittäinen ohje on ristiriidassa yhteisöä koskevien yhteisösääntöjen (yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt), yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan yhteisösääntöjä ja pakottavaa lainsäädäntöä. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai kaupunkikonsernille.

3. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee Porin kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Näiden yhteisöjen tulee noudattaa toiminnassaan Porin kaupunginvaltuuston hyväksymää Porin kaupungin konserniohjetta.

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kuntalain 6 § mukaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla (emoyhteisö) yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yksiköiden kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5§:n tarkoittama määräamisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Porin kaupunkikonsernin. Määräamisvalta merkitsee kaupungin mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa siten, että konsernin tavoitteet ja edut tulevat otetuksi huomioon.

Mitä tässä ohjeessa määrätään tytäryhteisöstä, sovelletaan myös Porin kaupungin määräysvaltaan kuuluvaan yhteisöihin kuten säätiöihin.

Osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan osakkuusyritystä, jossa kaupungilla on 20-50 %:n omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä (kirjanpitolaki 1 luku 8 §).

Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt jaetaan

- markkinoilla toimiviin strategisiin yhtiöihin
- muihin strategisiin yhtiöihin
- tytär- ja osakkuusyhteisöihin sekä säätiöihin.
- alle 20 %:n omistusosuudet luokitellaan omistusyhtiöiksi.

Erityisesti markkinoilla toimivilla ja myöskin muilla strategisilla yhtiöillä on liikevaihdon ja toiminnan kokoluokan, toimialan ja omistajariskin sekä kokonaisharkinnan näkökulmasta merkittävä rooli Porin kaupunkikonsernissa ja siksi näiden yhtiöiden merkitys korostuu kaupungin (emon) omistajaohjauksessa ja päätöksenteossa. Kaupunginhallitus määrittelee ja nimeää strategiset yhteisöt erillisellä päätöksellään.

Markkinoilla toimivat strategiset yhtiöt ovat:

1. Pori Energia Oy
2. Porin Satama Oy

Muut strategiset yhtiöt ovat:

1. Länsirannikon Koulutus Oy
2. Porin Linjat Oy
3. Porin Toimitilat Oy
4. Porin YH-Asunnot Oy
5. Prizztech Oy
6. Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy

Muut kuin strategisiksi määritellyt yhteisöt ovat tytä-, osakkuus- tai omistusyhteisöjä. Tytäryhteisöt toteuttavat omistajan yhtiölle antamaa tehtävää tehokkaasti ja taloudellisesti.

4. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet Porin kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, Porin kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.

Konserniohje on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja siinä noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa (corporate governance). Hyvän hallintotavan tarkoituksena on yhdessä jäljempänä määriteltyjen konserniohjausta ja -johtamista koskevien ohjeiden kanssa yhtenäistää konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta sekä hyvä laskenta- ja kirjanpitoikäytäntö. Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää yhteisön johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta. Myös muiden sidosryhmien näkemykset on hyvä huomioida hyvää hallinto- ja johtamistapaa toteuttaessa.

Konserniohjeessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sovelletaan Keskuskauppakamarin julkaisemaa ohjeistusta listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämistä. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset

1. kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
2. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä
3. tiedottamisesta ja kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta
4. velvollisuudesta hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
5. konsernin sisäisistä palveluista
6. kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä sekä
7. kaupungin tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien konsernitason tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat kaupunginvaltuuston määrittelemää omistajapolitiikkaa ja toimintalinjausta. Kaupunkikonsernin yhteisillä ohjeilla varmistetaan hyväksytyyn omistajapolitiikan ja tavoitteiden toteutus, kustannuksia säästävä toiminta ja palveluiden käyttö.

Tytäryhteisöjen on toiminnassaan tarkasti noudatettava osakeyhtiölakia ja muuta yhteisöjä sitovaa lainsäädäntöä. Konsernijohdon edustajat käyvät vuosittain tavoite- ja talousarviokeskustelut tytäryhteisön johdon kanssa. Talousarvion käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut. Tavoitteiden tulee olla talousarviokauteen sidottuja ja mitattavia.

Tytäryhteisöjen investointisuunnitelmat valmistellaan yhteistyössä konsernin johdon kanssa. Tytäryhteisöjen rahoitus-, laina- sekä sijoitusjärjestelyt toteutetaan yhteistyössä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kanssa.

5. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Porin kaupunginvaltuusto.

Konserniohje on käsiteltävä tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa tai vastaavassa hallintoelimessä silloin, kun yhteisömuoto on muu kuin osakeyhtiö.

6. Konserniohjaus ja -johtaminen

Kaupunginvaltuusto:

1. määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
2. käsittelee ja hyväksyy konserniohjeen
3. hyväksyy konsernitason tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko konsernille.
4. päättää kaupunkikonserniin kuuluvien strategisten yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
5. päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista
6. päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Konsernijohto:

Porin kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus, joka antaa yksityiskohtaisia ohjeita tarvittaessa. Porin kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja sekä yhtiökohtainen koordinaatiovastaavallinen toimialajohtaja.

Kaupunginhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan ja konserniohjeen kehittämisestä sekä valmistelusta valtuustolle
2. vastaa konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä sekä ohjaa ja valvoo omistajana konserniyhteisöjä siten, että nämä toimivat kaupunkikonsernin kokonaisedun, valtuuston hyväksymien omistajaohjauksen periaatteiden ja valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti
3. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja riskienhallinnan, konsernijohtamisen sekä -valvonnan organisoinnista
4. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
5. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
6. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
7. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin.

Kaupunginjohtaja nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille kaupunginhallituksen omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Ohje yksilöidään valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella.

Edellä mainituissa tehtävissä kaupunginhallitusta ja -johtajaa avustaa omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö toimii linkkinä konsernijohdon ja kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen välillä sekä koordinoi tytäryhteisöjen yhtiökokousedustuksia.

Kaupunginjohtajalla on oikeus olla läsnä tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa. Sama läsnäolo-oikeus on myös rahoitusjohtajalla.

Porin kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet eivät voi kuulua Porin kaupungin tytäryhteisöjen ja säätiöiden hallitukseen.

7. Hyvä hallintotapa

7.1. Noudatettavat arvot

Pori-konsernissa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa ilmaistuja arvoja ja tavoitteita. Yhteisöillä voi olla muitakin arvoja ja tavoitteita, mutta ne eivät saa olla ristiriidassa kaupunkistrategian arvojen ja tavoitteiden kanssa.

7.2. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan sekä käyttävät puhe- ja äänioikeuttaan. Yhtiön on pidettävä varsinainen yhtiökokous vähintään kerran tilikauden aikana. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous.

Mikäli yhtiöjärjestyksessä ei ole erityisiä estäviä määräyksiä etäkokoukselle, yhtiökokous voidaan pitää osakeyhtiölain mukaan etänä. Jos yhtiöjärjestyksessä on tällainen estävä määräys, tulee tästä olla yhteydessä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön. Poikkeustilanteissa (esim. erilaiset epidemiatilanteet) tulee aina pyrkiä järjestämään kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokoukset mahdollisuuksien mukaan etänä esim. Teams tai Skype-kokouksina tai ainakin mahdollistaa etäosallistuminen.

Jos yhtiöjärjestyksessä ei ole suoraa mainintaa etäkokouksen pitämistavasta, yhtiön hallituksen tulee tuoda esiin jo kokouskutsussa, että kokous pidetään etänä tai että osallistuminen etänä on mahdollista. Kokouskutsussa tulee tiedottaa etäkokouksesta/mahdollisuudesta osallistua etänä yhtiökokoukseen ja sen toteutustavasta, jotta osakkeenomistajilla on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua kokoukseen. Kokouksiin voidaan osallistua esimerkiksi teknisen apuvälineen avulla, jos se on yhtiöjärjestyksessä sallittua tai yhtiön hallituksen toimesta päätetty. Tämä tulee kuitenkin mainita yhtiökokouskutsussa. Jos yhtiökokous järjestetään teknistä apuvälinettä hyödyntäen, on yhtiökokousta koskevia menettelytapoja edelleen noudatettava. Tämä tarkoittaa sitä, että osallistumien on tapahduttava reaaliaikaisesti, kuten esimerkiksi Skypen tai Microsoft Teams -sovellusten välityksellä ja mahdollisen äänestyksen tulos voidaan tarvittaessa laskea niin, että se voidaan todeta luotettavaksi.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava Porin kaupungin omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle sekä mahdollisille muille osakkeenomistajille vähintään kaksi viikkoa ennen

kokousajankohtaa. Yhtiökokousmateriaali on toimitettava annetussa määräajassa omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön kaupunginhallituksen käsittelyä varten.

Mikäli yhtiökokouksessa käsitellään muita kuin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksessa vuosittain käsiteltäviä asioita, on ajankohdasta ilmoitettava vähintään kolme viikkoa ennen kokousajankohtaa. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen ja kattava kokousmateriaali (mm. tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus kopioituna).

Mikäli edellä mainittua aikataulua ei ole käytännön syistä johtuen mahdollista noudattaa, on poikkeavasta käytännöstä sovittava erikseen omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kanssa. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö voi antaa tytäryhteisöille ohjeita yhtiökokousten rytmitykseen liittyen. Mikäli yhtiökokouskutsun lähettämisessä ei ole noudatettu edellä mainittuja ohjeita, voi omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö edellyttää kokouksen ajankohdan siirtämistä.

Yhtiökokousedustajalle on erikseen sovittavalla tavalla varattava mahdollisuus tutustua yhtiön toimintaan. Yhtiökokous järjestetään yhtiön kotipaikkakunnalla. Etukäteistietojen avulla voidaan arvioida tarvetta osallistua yhtiökokoukseen, päättää äänestyskäyttäytymisestä ja tarpeesta tehdä yhtiökokouksessa kysymyksiä. Myös ne osakkeenomistajat, jotka eivät pääse kokoukseen, saavat näin yhtiöstä tietoa ja voivat tehdä omistustaan koskevia ratkaisuja.

Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan on vähintään oltava läsnä yhtiökokouksessa. Hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielinten välisen vuorovaikutuksen sekä osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Osakkeenomistajat voivat kyselyoikeuttaan käyttämällä saada tarkempia tietoja seikoista, jotka saattavat vaikuttaa yhtiön tilinpäätöksen, taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin.

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen sekä tarvittaessa hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiön säännöistä muuta johdu.

Yhtiökokouksista on pidettävä numeroitua pöytäkirjaa ja ne on allekirjoitettava. Yhtiökokouksen päätökset ja pöytäkirja on mahdollista allekirjoittaa myös käyttämällä vahvasti tunnistettua sähköistä allekirjoitusta. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle osoitteeseen: omistajaohjaus@pori.fi viipymättä sen valmistuttua.

7.3. Hallitus

Hallituksen valitsee yhtiökokous tai muun yhteisön tarkoitusta varten kokoontuva toimielin, jollei yhteisösäännöistä muuta johdu. Kaupunginhallitus antaa jäsenten valintaa koskevan ohjeen kaupungin yhtiökokousedustajalle. Yhtiökokousedustaja toimii yhtiökokouksessa ohjeen mukaisesti. Hallitukselle valitaan varajäsenet, mikäli yhtiöjärjestyksessä on siitä maininta. Varajäsenen osalta on voimassa, mitä tässä on todettu jäsenestä. Mikäli varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia eikä yhtiöjärjestyksessä ole heidän kutsumisjärjestyksestään määräystä, hallitus päättää kutsumisjärjestyksestä etukäteen.

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Yhtiön on jaettava toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastualueet selkeästi tällä työjärjestyksellä. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa.

Kokousaineisto on toimitettava hallituksen jäsenille riittävän ajoissa (pääsääntöisesti vähintään yksi viikko) ennen kokousta. Hallituksen kokouksista on pidettävä numeroitua pöytäkirjaa ja se on allekirjoitettava. Pöytäkirja on mahdollista allekirjoittaa myös käyttämällä vahvasti tunnistettua sähköistä allekirjoitusta. Yhtiön on ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten määrä sekä jäsenten osallistuminen kokouksiin toiminta- tai vuosikertomuksessa. Puhelin- ja sähköiset kokoukset (esim. Teams-, Skype- yms. tai sähköpostikokous) rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava kattava pöytäkirja. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriyvä mielipiteensä pöytäkirjaan. Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä ja kun kaikille hallituksen jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Poikkeustilanteissa (esim. erilaiset epidemiatilanteet) tulee pyrkiä järjestämään hallitusten kokoukset mahdollisuuksien mukaan etänä esim. Teams tai Skype-kokouksina tai ainakin mahdollistaa etäosallistuminen. Tällöin tulee huolehtia siitä, että kaikilla on valmiudet osallistua kokoukseen.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan, kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua toimien yhtiön parhaaksi. Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava siitä, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden suhteutettu strategia, jota seurataan, arvioidaan ja raportoidaan hallitukselle vähintään kolmannesvuosittain. Raporttien käsittely on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan.

Hallituksen on säännöllisesti arvioitava omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. Yhteisön on toimintakertomuksessaan ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten lukumäärä sekä jäsenten osallistuminen hallituksen kokouksiin.

Kaupunginjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa. Sama läsnäolo-oikeus on myös kaupungin rahoitusjohtajalla.

7.4. Hallituksen jäsenten toimikausi, asettamisjärjestys ja lukumäärä

Hallituksen jäsenet valitaan pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan. Yhtiön hallituksen jäsen voidaan kaupunginhallituksen uudella ohjauksella vaihtaa. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottaminen edellyttää edellä mainittua kaupunginhallituksen ohjauspäätöstä.

Hallitus vastaa yhtiökokouksen koolle kutumisesta uuden jäsenen valitsemiseksi yhtiökokouksessa jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Jos hallituksen jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, on asettamisjärjestys selostettava yhtiökokoukskutsussa.

Kaupunginhallitus ottaa yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa yhtiön hallitukseen valittavien jäsenten lukumäärään. Pyrkimyksenä on, että hallituksen jäsenmäärä on oikeassa suhteessa yhtiön toimialaan ja toiminnan laajuuteen.

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Kaupunginhallitus nimeää ehdokkaat hallituksen jäseniksi ja antaa yhtiökokoukskokousedustajalle ohjeensa. Kokousedustaja toimii yhtiökokouksessa ohjeen mukaisesti.

7.5. Yhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatettavat periaatteet

Kuntalain 47 §:ssä edellytetään, että kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti naisia ja miehiä.

Kaupungin tytäryhteisöjen osalta kaupunginhallitus varmistaa nimityksiä tehdessään hallitusten monipuolisen osaamisen ja kokemuksen sekä riippumattomuuden ja vastuullisuuden. Hallitusten kokoonpanojen tulee yhtiön toiminnan laatu, laajuus ja kehitysvaihe huomioon ottaen heijastaa eri taustoja, näkökulmia sekä erityisosaamisalueita siten, että kullakin hallituksella on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten riittävän osaamistason varmistamiseksi omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö kartoittaa dokumentoidusti hyvissä ajoin ennen kaupunginhallituksen yhtiöiden hallitusjäsenten valintoja kunkin yhtiön tarvitsemaa, toimialan edellyttämää riittävää talouden ja liiketoiminnan asiantuntemusta.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että hallitusten jäsenten nimittäminen perustuu asiantuntemukseen ja kokemukseen. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö vastaa tytäryhteisöjen hallitusjäsenten nimitysten valmistelusta kaupunginhallitukselle. Esitykset käytettävissä olevista hallitusjäsenehdokkaista tulee olla hyvissä ajoin ennen yhtiökokouksia omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön käytettävissä, jotta edellä kuvattu kuntalain 47 §:n mukainen hallituksen kokoonpanon arviointi voidaan toteuttaa. Tytäryhteisöjen nimityskäytännöillä pyritään siihen, että yhtiön hallituksen kokoonpano on tarkoituksenmukainen yhtiön omistaja-arvon ja siitä johdettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hallituksen kokoonpanossa huomioidaan yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe sekä yhteisön strateginen (keskeinen) merkittävyys kaupungin toiminnassa. Hallituksen koko sopeutetaan yhteisön toimintaan.

Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus. Hallituksen jäseniltä edellytetään riittävästi aikaa tehtävän asianmukaiseen hoitamiseen.

Yhtiön hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet koulutautuvat ja sitoutuvat jatkuvasti kehittämään hallitustyöskentelyn edellyttämää osaamistaan. Strategisissa yhtiöissä edellytetään Porin kaupungin nimeämiltä hallituksen jäseniltä sitoutumista HHJ-tutkintoon.

Kaikkien strategisten yhtiöiden Porin kaupungin nimeämiltä hallituksen jäseniltä edellytetään HHJ-tutkinnon suorittamista viimeistään yhden vuoden aikana ensimmäisestä hallitusnimityksestä alkaen. Kaupungin vastuulla on järjestää koulutusta ja huolehtia koulutuksen tarjoamisesta kaupungin nimeämille hallitusedustajille kaupunginhallituksen edellyttämiin koulutuksiin, mutta myös tytäryhteisöt voivat järjestää koulutusta itse niin halutessaan omin päätöksin.

Hallitusten valinnassa noudatetaan tasa-arvolain 4a § 3 momentin mukaisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ellei siitä jouduta perustellusta syystä poikkeamaan.

Hallituksilla ei tule pääsääntöisesti olla varajäseniä, ellei yhteisösäännöistä (yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai muut säännöt) tai lainsäädännöstä muuta johdu.

Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään ja sitouduttava konserniohjeen noudattamiseen.

7.6. Hallituksen jäsenen vastuut ja riippumattomuus

Tytäryhteisön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallituksen jäsenellä tulee olla yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus. Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta.

Korvausvastuu voi syntyä muun muassa:

- huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä
- osakeyhtiölain, muun lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomisesta
- jättämällä noudattamatta konserniohjetta, konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita siten, että siitä aiheutuu merkittävää haittaa tai vahinkoa yhtiölle tai kaupungille osakkeenomistajana.

Hallituksen jäsen voi osakeyhtiölain 22 luvun 1 §:n mukaan joutua aiheuttamansa vahingon seurauksena korvausvastuuseen yhtiötä, osakkeenomistajaa tai muuta henkilöä eli lähinnä yhtiön velkojaa, sopimuskumppania tai rahoittajaa vastaan. Vastuu voi olla joko siviili- tai rikosperusteista. Vastuu on laajinta nimenomaan yhtiötä kohtaan ja perustuu siihen periaatteeseen, että hallituksen jäsenten on aina kaikin tavoin edistettävä yhtiön etua. Vastuukysymystä arvioitaessa keskeiseksi nousee huolellisuusvelvoitteen toteuttaminen. Jokaisen hallituksen jäsenen on oma-aloitteisesti vaadittava tietoa päätöksenteon tueksi, jotta hän voi omalta osaltaan todeta päätöksenteon perusteiden riittävyyden. Jäsen on vastuussa päätöksistä, ellei hän ole vaatinut eriävää mielipidettä merkittäväksi kokouspöytäkirjaan. Hallituksen puheenjohtajalla on korostunut vastuu valvontavelvollisuuden, asioiden valmistelun ja päätöksentekomenettelyn osalta.

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tytäryhtiön konsernirakenteen vuoksi tämä on katsottu tarpeelliseksi.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton jos:

- hänellä on työ-, toimi- tai vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön

- hän on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hänellä on ollut vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön viimeisen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön tai
- hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitettussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhde).

Hallituksen jäsen ei pääsääntöisesti ole riippumaton myöskään silloin, kun hän on hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenenä taikka kuuluu toimivaan johtoon tai on merkittävässä työsuhteessa yhtiössä, joka toimii ko. kaupungin tytäryhtiön kanssa samoilla markkinoilla, vaikka hän ei olisikaan lain tarkoittamalla tavalla esteellinen asiassa.

Yhtiöiden tulee huolehtia, että hallituksen jäsenet täyttävät hallituksen jäsenen perustietoilmoituksen, jossa ilmoitetaan

- nimi
- syntymäaika
- osoite
- koulutus
- päätoimi
- keskeinen työkokemus ja osaamisalueet hallituksessa
- hallituksen jäsenyyden alkamisaika
- samanaikaiset luottamustoimet
- mahdolliset sidonnaisuudet yhtiöön

Perustietoilmoituksella annettavissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhtiölle sekä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön.

7.7. Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toiminta- ja päätösvaltainen
- seurata yhtiön toimintaa, toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- huolehtia siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- valvoa kokousten valmistelua
- toimia kokouksessa puheenjohtajana, huolehtia pöytäkirjan pitämisestä ja sen allekirjoittamisesta

- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhteisössä noudatetaan konserniohjetta ja konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita sekä toimitaan omistajapoliittisten linjausten ja yhteisölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- pääsääntöisesti hyväksyä toimitusjohtajan edustusmenot yms., lomat ja muut vapaat
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle

Hallituksen puheenjohtajaksi valittavan henkilön tulee olla pätevyydeltään ja osaamiseltaan kyvykäs vastaamaan hallitustyöskentelystä, sen arvioinnista ja kehittämisestä. Strategisten yhtiöiden hallituksen puheenjohtajalta edellytetään HHJ-tutkinnon lisäksi HHJ-puheenjohtajakurssin suorittamista, jolloin tämä on oikeutettu käyttämään HHJ PJ –nimikettä.

Kaupungin nimeämä tytäryhtiön ja osakkuusyhteisön hallituksen puheenjohtaja osallistuu yhtiökokouksiin.

7.8. Hallituksen jäsenen tiedonsaanti

Yhtiön on annettava hallituksensa jäsenille riittävät ja tasapuoliset tiedot yhtiön toiminnasta. Hallituksen jäsenten tulee olla tietoisia saamaansa tietoon liittyvistä mahdollisista rajoitteista ja puutteista ja heidän tulee varmistaa, että he saavat oikeaa ja luotettavaa tietoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon. Hallituksen jäsenellä ei ole oikeutta osoittaa pyyntöään suoraan yhtiön organisaatiolle tai konsernin yksittäiselle toimihenkilölle.

7.9. Hallituksen toimikunnat

Hallitus voi perustaa hallituksen jäsenistä koostuvan toimikunnan tai valiokunnan. Tällainen voi olla esimerkiksi hallituksen työvaliokunta taikka rakennustoimikunta isoa rakennusprojektia varten. Toimikunta perustetaan hallituksen päätöksellä ja siitä ja sen tehtävistä tehdään merkintä pöytäkirjaan. Toimikunnan tulee raportoida työstään säännöllisesti hallitukselle. Toimikunnan toiminnasta ja jäsenistä on informoitava toimintakertomuksessa tai vuosikertomuksessa.

7.10. Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään ja hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päätä myöhemmästä ajankohdasta.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (yleistoimivalta). Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimista.

Toimitusjohtajalla on yhtiön toimielimenä itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määriteltävä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka yhteisön hallitus hyväksyy. Kaupungin tytäryhtiöiden on noudatettava toimitusjohtajasopimuksen tekemisessä konsernihallinnon toimitusjohtajasopimus pohjaa ja vakiintunutta menettelytapaa. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää yhteisön hallituksessa tulee yhteisön hallituksen puheenjohtajan pyytää asiasta Porin kaupunginhallituksen ennakkokäsitys, kuten konserniohje määrää.

Toimitusjohtajan tulee pyytää hallituksen lupa sivutoimen pitämiseen sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja omistukset muissa yhteisöissä, mikäli näillä on merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta. Tiedot on annettava myös omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa.

Toimitusjohtajaa ei tule valita ilman erityistä ja pätevää syytä emoyhtiön hallituksen puheenjohtajaksi tai jäseneksi.

7.11. Yhtiön organisaatio

Yhtiön on selostettava toimintakertomuksessa tai vuosikertomuksessa yhtiön organisaatio ja jos yhtiössä on johtoryhmä, johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet. Mikäli yhtiö ei laadi virallista toimintakertomusta, tulee yhtiön laatia vuosikertomus, josta ilmenee vähintään nämä esitettävät tiedot.

7.12. Laki julkisista hankinnoista

Hallituksen on valvottava, että kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä noudatetaan, mitä julkisista hankinnoista on säädetty lainsäädännössä.

7.13. Palkkiot ja palkitseminen

Hallitus:

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan palkkiota tässä ohjeessa alla määritellyn normiston perusteella.

- Strategisten yhtiöiden hallitusten jäsenten kokouspalkkio on sama kuin Porin kaupungin hallintosäännön 17 luvussa määritelty kaupunginhallituksen jäsenen kokouspalkkio.
- Kaupungin määräysvallassa olevien muiden kuin strategisten yhtiöiden ja säätiöiden hallitusten kokouspalkkio on sama kuin Porin kaupungin hallintosäännön 17 luvussa määritelty lautakunnan jäsenen kokouspalkkio.
- Hallituksen puheenjohtajana toimivalle henkilölle maksetaan jäsenen palkkio 50 prosentilla korotettuna.
- Jos kokous kestää yli kolme tuntia, korotetaan tämän normiston mukaisia puheenjohtajan ja jäsenen peruspalkkiota 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka hallituksen jäsen yli kolmen tunnin on kokouksessa saapuvilla.
- Mikäli hallitus kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio, ellei edellisen kokouksen päättymisestä ole kulunut vähintään kahta tuntia.
- Milloin uuden kokouksen alkaessa edellisen kokouksen päättymisestä ei ole kulunut vähintään kahta tuntia, mutta kokoukset yhteensä kestävät yli kolme tuntia korotetaan tämän normiston mukaisia hallituksen puheenjohtajan ja jäsenen peruspalkkiota 50 prosentilla jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka hallituksen jäsen yli kolmen tunnin on kokouksessa saapuvilla.

Kokousten ulkopuolella hoidetuista strategisten yhtiöiden hallitusten puheenjohtajan tehtävistä maksetaan kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkio, joka vastaa Porin kaupungin hallintosäännön 17 luvussa määriteltyä kaupunginhallituksen jäsenen vuosipalkkiota.

Kaupunginhallitus määrittelee markkinoilla toimivat strategiset yhtiöt ja muut strategiset yhteisöt erillisellä päätöksellään.

Yhteisöjen hallituksen jäsenet eivät voi olla osallisena tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

Toimitusjohtaja ja yhtiön henkilöstö

Tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten kannustinjärjestelmien kehittäminen on yhtiön hallituksen vastuulla. Yhtiön on selostettava toimitusjohtajalle, muulle johdolle ja henkilöstölle maksettujen erityispalkkojen tai –palkkioiden määrä yhteissummina sekä palkitsemisen perusteet toimintakertomuksessa tai vuosikertomuksessa. Näissä kertomuksissa on myös mainittava, mikäli näitä palkkiota ei ole maksettu. Tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten kannustinjärjestelmien käyttöönottamisessa tai jo hyväksytyjen kannustinjärjestelmien merkittävässä muutoksissa on noudatettava konserniohjeen mukaista ennakkokäsitysmenettelyä.

Palkkoja ja palkkioita koskevien tietojen ilmoittaminen

Tilinpäätöksessä on ilmoitettava erikseen toimitusjohtajalle ja hallitukselle maksettujen palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä.

8. Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuus

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava pääomistajan eli Porin kaupungin ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Velvollisuus pääomistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla ja isännöitsijällä. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuus on valvoa, että ennakkokäsitys on tämän ohjeen mukaan hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, jossa tehdään merkittävää asiaa koskeva päätös. Omistajan kannan dokumentoitu hankkiminen on osa yhtiön johdon huolellisuusvelvoitteen mukaista toimintatapaa.

Ennakkokäsitys on haettava konsernihallinnon omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kautta kaupunginhallitukselta ainakin seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai toimintaan ja talouteen nähden merkittävä investointi
- yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen tai toiminnan olennainen muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai merkittävän sopimuksen tekeminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta
- yritysjärjestelyt kuten sulautuminen, jakautuminen, tytäryhtiön perustaminen tai osakkuus toisessa yhtiössä
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilasta päättäminen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia
- muun kuin kertaluontoisen sekä merkittävän tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten kannustinjärjestelmien käyttöönotto tai jo hyväksytyjen/olemassa olevien kannustinjärjestelmien merkittävät muutokset
- toimitusjohtajan valinta
- yhtiön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- olennainen laskentaperiaatteiden muuttaminen
- sopimukset yhtiön ja yhtiön osakkeenomistajan tai yhtiön ja sen hallituksen jäsenen välillä, kun sopimus koskee muuta kuin yhteisön tavanomaista toimintaa tai se tehdään epätavallisin ehdoin, sekä tällaisten sopimusten muuttaminen tai tällaisiin sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- muu yhtiön ja/tai pääomistajan kannalta merkittävä asia

Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa. Ennakkokäsityksen hankkimisessa on huomioitava, että se on olennainen osa valmistelua ja tehtävä siksi valmistelun alkuvaiheessa. Toimitusjohtajan valinnassa ennakkokäsityksen hakee hallituksen puheenjohtaja hallituksen puolesta.

Yhteisön pyyntö osoitetaan kaupunginhallitukselle ja toimitetaan sähköisesti omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle osoitteeseen: omistajaohjaus@pori.fi

Pääomistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhteisön hallitus sekä toimitusjohtaja ja isännöitsijä kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhtiön johtamisesta.

9. Osavuosisraportointi

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan säännönmukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa, mutta Porin kaupunkikonsernin kaikki strategiset tytäryhtiöt raportoivat neljä kertaa vuodessa.

Strategisten yhtiöiden neljännesvuosisraportointi huhtikuussa ja lokakuussa ei edellytä välitilinpäätöksen laatimista. Kaupungille toimitettavan raportin tulee kuitenkin sisältää yksityiskohtainen katsaus alkuvuoden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, mahdollisiin poikkeamisiin toimintasuunnitelmasta ja tällöin tehtyihin korjaaviin toimenpiteisiin. Neljännesvuosisraportissa pitää kertoa myös palvelutuotannon toteutuneet tärkeimmät suoritteet raportointihetkeen per 31.3 ja 30.9. sekä myös päivitetty ennuste koko vuoden toteutumasta.

Kaikki yhtiöt raportoivat puolivuositain. Raportointikausi on 1.1.- 30.6. Raportointi tapahtuu arviolta elokuun puolivälissä erillisen omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön antaman ohjeistuksen mukaisesti. Vuosisraportointi tapahtuu tilinpäätöksessä.

Lisäksi omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö voi pyytää muitakin selvityksiä yhteisöiden toiminnasta ja taloudesta kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelua ja ohjausta varten.

Puolivuotisraportista tulee ilmetä vähintään seuraavat asiat:

- suunniteltu palvelutuotannon kokonaismäärä (tärkeimmät suoritteet), raportointihetkeen mennessä
- toteutunut määrä sekä ennuste koko vuoden toteutumasta
- välitilinpäätös vuoden alusta raportointihetkeen (budjetoitu + toteutunut tulos)
- tilinpäätösarvio
- toiminnallinen katsaus, jossa tarkastellaan toimintasuunnitelman toteutumista, poikkeamia ja korjaavia toimenpiteitä

Tilinpäätökseen liittyvään vuosisraportointiin tulee sisällyttää vähintään samat tiedot kuin puolivuotisraporttiin.

Kaupunginhallitus voi päättää vaatia edellä mainitun raportoinnin tytäryhteisöltä useamminkin kuin kaksi kertaa kalenterivuoden aikana. Kaupunginhallituksen päätös on tällaisessa asiassa voimassa toistaiseksi.

Tytäryhteisöjen raportit kootaan raporttikokonaisuuteen kaupunginhallituksen edellyttämässä laajuudessa.

10. Kaupunkikonsernin toiminnan, talouden sekä investointien suunnittelu ja ohjaus

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia konsernitason tavoitteita sekä vahvistaa merkittävälle, strategisille tytäryhtiölle omistajan/pääomistajan vuositason strategiset tavoitteet. Strategisten yhteisöjen osalta tavoitteet ja mittarit asetetaan kaupunginhallituksen esityksestä siten, että ne antavat riittävän tiedon yhtiön taloudellisesta tilasta ja toiminnasta. Kaupunginvaltuuston käsittelyä edeltää valmistelun lisäksi kaupunginhallituksen käsittely vuosittain, jossa yhtiöt esittelevät suunnittelun lähtökohtatilanteensa ja toimintasuunnitelmansa.

Muut kuin strategiset yhteisöt eivät osallistu kaupunginhallituksen valmisteluesittelyihin, vaan niiden osalta omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö pyytää kaupunkikonserniin kuuluilta tytäryhteisöiltä erikseen toiminta-ajatukset sekä keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet seuraavalle vuodelle. Näiden osalta raportointi tapahtuu omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön toimesta kaupunginhallitukselle.

Tytäryhteisöissä hallituksen ja yhteisön johdon tulee investointeja suunnitellessaan tehdä huolellisuusvelvoitteensa täyttämiseksi asianmukaiset investointilaskelmat ja -selvitykset, jotta investointien taloudellisesta ja toiminnallisesta kannattavuudesta voidaan riittävästi varmistua. Investointeja koskevissa laskelmissa tulee ottaa huomioon vaikutukset yhteisön tulokseen ja kassavirtaan sekä suhteuttaa päätökseen sisältyvät riskit hyväksyttävään riskitasoon.

Tytäryhteisön johto on velvollinen saapumaan tarvittaessa kaupunginhallituksen kutsumana kokoukseen raportoimaan.

Tytäryhteisön tulee ilmoittaa välittömästi tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta.

Kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja sekä omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö voivat antaa koko konsernia koskevia ohjeita. Ohjeet voivat koskea muun muassa

- pääomien käyttöä ja toiminnan rahoitusta
- riskienhallintaa
- omistajapoliittisia tavoitteita
- konsernitilinpäätöstä ja -raportointia
- julkisia hankintoja
- henkilöstöpolitiikkaa
- asiakirjahallintoa
- muuta seikkaa, jolla edistetään konsernin kokonaisuutta

Edellä mainitut ohjeet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä.

Rahoitusjohtaja, omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö sekä kaupunginhallituksen erikseen päättämä koordinaatiovastuullinen toimialajohtaja antavat yksityiskohtaisempaa ohjausta ja ohjeita sekä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa pyrkivät tukemaan kannattavuuden ja kilpailukyvyyn parantamista sekä tavoitteiden

asettamista ja saavuttamista.

Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö järjestää vuosittain tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, isännöitsijöille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle tilaisuuksia, joilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parhaimpien käytäntöjen omaksumista. Tytäryhteisöjen edustajat ovat velvoitettuja osallistumaan näihin tilaisuuksiin.

11. Konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyvä ohjeistus

Tytäryhteisöissä on noudatettava kuntalain ja kirjanpitolain määräyksiä kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä.

Kaikkien konserniyhteisöjen on noudatettava Porin kaupunkikonsernin tase- ja tuloslaskelmaohjeistusta.

Yhteisön tulee toimittaa Pori-konsernia koskevaa konsernitilinpäätöstä sekä toiminnan ja talouden seurantaa varten tarpeelliset tiedot erikseen määritettävänä ajankohtana erikseen annettavien ohjeistuksien mukaan. Ohjeistuksen mukainen tilinpäätösaineisto on toimitettava konsernihallinnon talousyksikköön ja Sarastia Oy:lle.

Tilinpäätösaikataulusta ja tarvittavista asiakirjoista omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö antaa vuosittain erilliset ohjeet.

12. Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta

12.1. Konsernin tilintarkastus

Kaupunkikonsernissa tilintarkastuspalvelujen koordinointi ja kilpailutus järjestetään keskitetysti Porin kaupungin toimesta. Kuntalain 122 §:n mukaan kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Kun tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastuslain mukainen tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita. Tytäryhtiöiden on saatettava yhtiöjärjestyksensä vastaamaan tätä määräystä. Kaupunginhallitus antaa yhtiökokousedustajalle ohjeen tilintarkastajien valinnasta ja yhtiökokous valitsee tilintarkastajan.

Porin kaupungin tarkastuslautakunta huolehtii keskitetysti kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastuksen kilpailuttamisesta sekä yhteensovittamisesta. Yhtiön on ilmoitettava tilintarkastajien palkkiot tilikaudelta yhteissummuna.

Tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kaupungin viranomaisilta ja kuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita hän pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi

Kaupungin sisäisellä tarkastuksella ja tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa. Yhteisön on annettava tarpeelliset tiedot ja avustettava niiden saannissa.

12.2. Yhteisöjen sisäinen valvonta ja tarkastus

Yhteisön tulee järjestää itselleen toiminnan laajuuden edellyttämä sisäinen valvonta ja tarkastus. Sisäisessä tarkastuksessa on mahdollista käyttää kaupungin sisäisen tarkastuksen yksikköä sen käytettävissä olevien voimavarojen mukaan.

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat:

- määrittelemällä selkeästi tehtävät, valtuudet ja vastuut
- noudattamalla konserniohjetta ja sen hyvän hallintotavan periaatteita
- analysoimalla toimintaympäristön muutoksia
- asettamalla riittävän haastavat strategiset tavoitteet yhtiön toiminnalle ja taloudelle
- järjestämällä riskienhallinta systemaattisella tavalla
- määrittelemällä ja vastuuttamalla riittävät valvontamenettelyt yhtiössä
- järjestämällä tiedonvälitys ja systemaattinen raportointi
- hallitus arvioi säännöllisesti yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöjen tilintarkastajaa pyydetään yhtiökokouksissa käsiteltävässä lausunnossaan lausumaan myös vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

12.3. Hyvä liiketapa ja lahjoman vastaiset periaatteet

Hallitus vastaa siitä, että yhteisössä noudatetaan hyvää liiketapaa. Yhteisössä tulee noudattaa kansainvälisesti hyväksytyjä lahjonnanvastaisia periaatteita (esim. Keskuskauppakamarin julkistama ja Transparency Internationalin kehittämä lahjonnanvastaisen liiketoiminnan periaatteet ja niiden soveltamisohje.).

Samoin on soveltuvin osin noudatettava Porin kaupunginhallituksen 10.6.2019 vahvistamaa ohjetta edustamisesta sekä tilaisuuksien tarjoiluista ja Suomen Kuntaliiton suositusta kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjottavien etuuksien hyväksymisestä sekä Kuntaliiton ohjetta vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista.

Lahjonnanvastaisia periaatteita tulee soveltaa kaikissa liikesuhteissa ja -toiminnassa.

Lahjontana pidetään minkä tahansa lahjan, lainan, maksun, palkkion tai edun tarjoamista tai vastaanottamista, jos sen tarkoituksena on saada

- lahjottava suosimaan lahjuksen antajaa tai jotakuta muuta tai palkita lahjottava tällaisesta suosimisesta

- aikaan epärehellinen tai laitton teko tai luottamuksen rikkominen yrityksen liiketoiminnassa.

Lahjontana pidetään myös toimivallan tai aseman väärinkäyttöä tietyn yksityisen edun tavoittelemiseksi. Tytäryhteisöjen edustajien tulee välttää sellaisia liiketoimia ja tilanteita yhtiön sidosryhmien kanssa, jotka voivat aiheuttaa ristiriitaa tytäryhteisön ja henkilökohtaisten etujen välillä.

Tämä ohjeistus koskee kaikkia tytäryhteisöjen työntekijöitä, toimivaa johtoa ja kaikkia tilanteita. Myös niitä, joissa tytäryhteisön edustajalle tarjotaan etuutta niin sanotusti yksityishenkilönä, mutta tosiasiallisesti hänen asemansa perusteella Porin kaupunkikonsernissa.

Eri vaalien yksittäisille ehdokkaille tai heidän tukiyhdistyksilleen ei saa antaa tytäryhteisöiltä taloudellista vaalitukea. Tytäryhtiöt eivät anna tukea poliittiseen toimintaan.

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) eli tilaajavastuulaki velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että sopimuskumppani täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteiset velvoitteensa. Lailla pyritään harmaan talouden torjuntaan ja sen tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua sekä työehtojen noudattamista. Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä toimitaan tilaajavastuulain mukaisesti.

12.4. Omistajaohjaus

Käyttäessään omistajaohjausta Porin kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön jollekin omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

13. Rahoitus

13.1. Konsernirahoitus

Porin kaupunkikonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja konsernin rajalliset resurssit voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi.

Kaupunginvaltuusto päättää konsernin talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista.

Kaupungin rahoitusjohdolla (kaupunginjohtaja/rahoitusjohtaja) on vastuu konsernin ylimääräisen likviditeetin tuoton maksimoinnista. Tytäryhteisöjen toimialaan ei pääsääntöisesti kuulu sijoitustoiminta. Normaalin maksuvalmiuden edellyttämän osan ylittävä osa tytäryhteisön likvidistä rahoitusomaisuudesta on ohjattava tytäryhteisön kanssa erikseen sovittavalla tavalla emoyhteisön käyttöön.

Tytäryhteisö voi olla Porin henkilöstökassan jäsen ja se voi saada kaupungin varoista lyhytaikaista luottoa. Kaupunginhallitus on antanut henkilöstökassatoiminnasta ja lyhytaikaisten luottojen myöntämisestä erilliset ohjeet.

Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö antaa tarvittaessa tytäryhteisöille ohjeita ja suosituksia konsernissa noudatettavista rahoitusratkaisuista, ottolainauksesta ja takausasioista ottaen huomioon, mitä julkisista hankinnoista ja kielletystä valtiontuesta on säädetty.

Tytäryhteisöt hankkivat vieraanpääomanehtoisen rahoituksen markkinaehtoisesti, kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla, joko konsernin sisäisellä rahoituksella tai suoraan pääomamarkkinoilta kaupungin omavelkaisella takauksella tai muilla vakuuksilla. Vieraan pääoman hankinta on tehtävä yhteistyössä Porin kaupungin omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön kanssa. Tämä tapahtuu neuvottelemalla rahoituksen hankinnasta ja järjestelyistä rahoitusjohtajan kanssa tai toimittamalla tarjouspyyntö rahoituksen hankinnasta omistajaohjaus- ja rahoitusyksikköön. Lähtökohtaisesti tytäryhteisöjen tulee suunnitella ja mitoittaa lainamääränsä tulorahoituksensa mukaisesti siten, että velka pystytään kuolettamaan vähintään investoinnin taloudellista pitoaikaa vastaavassa ajassa.

Kaupunki voi konsernitilipalvelussa myöntää yhteisölle luottolimiitin, jonka tarve ja käyttö tulee perustua normaalin likviditeetin ja maksuvalmiuden tukemiseen eli lyhytaikaisen rahoitustarpeen kattamiseen. Kaupunki tekee tarvittaessa yhteisöille rahoitustarjouksen, mikäli konsernin sisäinen rahoitus katsotaan kaupungin velkaantumistavoitteiden ja -mahdollisuuksien sekä hinnoittelun puolesta asianmukaiseksi rahoitusratkaisuksi. Mikäli rahoitus päädytään hankkimaan konsernin ulkopuolelta, omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö avustaa yhteisöä tarjouspyynnön laatimisessa ja korkoriskin hallinnassa.

Tytäryhteisöt, joilla on omia tytäryhteisöjä, voivat lainoittaa omia tytäryhteisöjään tarvittaessa sisäisellä lainalla tai rahoituslimitillä. Näiden tarkoitus tulee kuitenkin olla pääasiassa lyhytaikainen ja tytäryhteisöjen tulee arvioida antolainauksen riskit osana normaalia operatiivista riskinhallintaansa.

13.2. Rahoitusriskien hallinta

Yhteisöjen tulee pyrkiä tasapainoiseen ja monipuoliseen rahoitusrakenteeseen. Luotonantajan valinnassa ja lainojen erääntymisaikataulussa vältetään liiallisia ajallisia keskittyymiä. Lähtökohtaisesti yhteisön korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti hajauttamalla lainaposition viitekorkoja eri maturiteetteihin.

Konsernihallinnon omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö koordinoi ja ohjeistaa keskitetysti yhteisöjen rahoitusriskien hallintaa, mutta riskienhallinta on muun muassa osakeyhtiö- ja säätiölain mukaisesti yhteisöjen vastuulla. Lisäksi konsernihallinto antaa riskienhallintaan liittyviä ohjeita ja voi myös toimia tarvittaessa vastapuolena rahoitusriskien hallintaan liittyen ja solmia yhteisön kanssa sopimuksia tähän liittyen. Yhteisöt raportoivat pyydettyäessä konsernihallinnon omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle yhteisön rahoitusasemasta ja niihin liittyvistä sopimuksista.

13.3. Maksuliikenne

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa konsernihallinnon omistajaohjaus- ja rahoitusyksikön maksuliikenteestä antamia ohjeita. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö kilpailuttaa koko konsernin maksuliikenne- ja rahahuoltopalvelut yhdenmukaisella tavalla ja kaikkien yhteisöjen tulee sopeuttaa omat palvelutarpeensa vastaamaan konsernitasolla kilpailutettuja pankki- ja maksuliikennepalveluita. Konsernin maksuliikenteen tulee pääsääntöisesti tapahtua kaupungin konsernitilijärjestelmän sisällä. Tämän tavoitteena on hyödyntää ja maksimoida koko konsernin volyymietuja sekä saapuvassa että lähtevässä maksuliikenteessä sekä muissa pankkipalveluissa.

14. Takaukset

Tytäryhteisöjen vieraan pääoman korkomenojen minimoimiseksi voidaan kaupungin omavelkaisen takauksen myöntämistä harkita, mikäli se nähdään EU:n valtioneuvoston päätöksen, kuntalain, kaupungin kokonaisriskin tai omistajapolitiikan linjausten lähtökohdista mahdolliseksi ja perustelluksi. Asian vireille tulo tapahtuu neuvottelemalla rahoitusjohtajan kanssa menettelytavoista ja järjestelyistä. Mahdollisen kaupungin omavelkaisen takauksen myöntää kaupunginvaltuusto.

Mikäli yhteisö pyytää lainalle kaupungin takausta, tulee tämän takauspyynnön yhteydessä laatia selvitys yhteisön liiketoiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä takaukseen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä, jotka saatetaan kaupunginvaltuuston tietoon takauspäätöstä tehtäessä. Yhteisö ei ilman kaupunginhallituksen lupaa saa antaa takauksia tai käyttää omaisuuttaan muiden velkojen vakuutena.

15. Riskienhallinta

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Erityisesti hallituksen on kiinnitettävä huomiota ulkoisten ja sisäisten riskien hallintaan sekä annettava tästä kattava selostus toiminta- tai vuosikertomuksessa.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Riskienhallintaa toteutetaan osana tytäryhtiön tavanomaisia johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytäntöjä. Tytäryhteisöt ylläpitävät ajantasaista riskiprofiilia toiminnastaan, jotta keskeiset riskit hallitaan ja mahdollisuudet hyödynnetään suunnitelmallisesti. Tytäryhteisöt tekevät organisaation keskeisimpiin tehtäviin ja tavoitteisiin perustuvan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavan kuvauksen. Kaupungin tytäryhteisöjen tulee säännönmukaisesti riskienhallintaprosessissaan analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa toiminnan ja talouden tavoitteita uhkaavia riskejä sekä mahdollisuuksia, arvioida riskien ja mahdollisuuksien vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä, ylläpitää ajantasaista kuvausta (riskiprofiili) merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallintakeinoista sekä seurata ja arvioida riskien hallinnan toimenpiteiden tuloksellisuutta. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Kaupunginhallitus voi antaa ohjeita tytäryhteisöille yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Omistajaohjaus- ja rahoitusyksikkö konsultoi tarvittaessa tytäryhteisöjä riskienhallintaan ja vakuuttamiseen liittyvissä asioissa.

Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua. Strategisilla yhtiöillä edellytetään vastuuvakuutusta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

16.Hankinnat

Tytäryhteisöjen hankinnoissa tulee huomioida koko konsernin etu ottaen huomioon, mitä julkisista hankinnoista on säädetty lainsäädännössä. Yhteistyötä kaupungin talous- ja hallintoyksikön hankintapalvelujen kanssa tulee toteuttaa ainakin periaatteellisissa ja koko konsernia käsittävissä hankinnoissa.

Yhteisöjen on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen. Yhteisöjen on kohdeltava kilpailutukseen osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti (liike- ym. salaisuuksista aiheutuvat rajoitukset huomioiden) ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Yhteisöjen on noudatettava harmaan talouden torjunnasta annettuja säännöksiä ja ohjeita sekä huomioitava ihmisoikeudet alihankintaketjuissaan.

Mikäli yhteisö on hankintalainsäädännön tarkoittama hankintayksikkö, sen tulee noudattaa hankinnoissaan hankintalainsäädäntöä. Mikäli yhteisö on hankintalainsäädännön tarkoittama sidosyksikkö, sen tulee huolehtia siitä, ettei se menetä sidosyksikköasemaa ilman omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle annettua etukäteistietoa asiasta, jotta konserni johto voi tarvittaessa esittää kantansa asiaan.

Jos kaupunkikonsernin liikelaitos, tulosityksikkö tai kaupunkikonsernin toiminto yhtiötetään hankintasopimuskauden aikana, perustetun tytäryhteisön tulee sitoutua voimassa oleviin kaupungin hankintasopimuksiin kunkin sopimuskauden loppuun saakka.

Talous- ja hallintoyksikön hankintapalvelut antaa tarvittaessa ohjeita hankintamenettelystä.

17.Henkilöstöpolitiikka

Kaupungin tytäryhteisöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka toteuttavat hyvää johtamista ja huolehtivat henkilöstön hyvinvoinnista. Kaupunkikonsernin tytäryhteisön henkilöstöpolitiikan tulee olla peruslinjoiltaan kaupungin strategian ja henkilöstöpolitiikan mukaista. Tytäryhteisöissä ei kuitenkaan noudateta kaupungin irtisanomisperiaatteita.

Yhteisön merkittävästä henkilöstöpoliittisesta asiasta on pyydettävä kaupunginhallituksen ennakkokäsitys. Henkilöstöetuudet eivät saa ylittää tytäryhteisöissä tavanomaista ja kohtuullista tasoa. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien toimisuhteiden ehdoista on aina pyydettävä kaupunginhallituksen ennakkokäsitys ennen toimitusjohtajasopimuksen hyväksymistä yhtiön hallituksessa. Sopimuksessa on noudatettava konsernissa

käytössä olevaa ohjeistusta. Kaupunginhallitus voi antaa myös ohjeita tytäryhteisöille mm. henkilöstön hankintakeinoista ja uudelleensijoitustoiminnasta.

Kaupungin tytäryhteisöt ovat pääsääntöisesti Kevan jäseniä, ellei tästä poikkeamiseen ole yksittäisessä tytäryhteisössä erityinen syy.

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, elleivät toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä.

18. Tiedottaminen

Tytäryhteisöjen toiminnasta on tiedotettava kaupunkilaisille. Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kaupungin tulee antaa riittävästi tietoja kaupungin järjestämistä palveluista, taloudesta, kaupungissa valmistelussa olevista asioista, niistä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista

Kuntalain 83 §:n mukaisesti luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kunnan tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Tytäryhteisöjen tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö. Tarvittaessa myös kaupunki voi tiedottaa asukkailleen tytäryhteisöjen toiminnasta. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevista asioista tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset

Viestinnän on oltava avointa, aktiivista ja julkisuuslain mukaista. Viestinnässä on otettava huomioon yhteisöjen erilainen oikeudellinen asema, toiminnan luonne ja kilpailutilanne markkinoilla, mikä saattaa vaikuttaa tiedottamisen laajuuteen ja ajoitukseen.

Yhteisöjen tulee itse todeta ja ilmoittaa, mitkä konsernijohtolle lähetetyistä materiaaleista sisältävät liikesalaisuuksia tai ovat muulla perusteella salassa pidettäviä. Muuten materiaalit ovat julkisia.

19. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Osakeyhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia. Yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernijohtoon kuuluva (ml. asianomaiset luottamushenkilöt), koordinaatiovastuuhenkilö tai muu kaupungin viranhaltija tai työntekijä ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhteisössä saatua salassa pidettävää tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi tai hyödyksi kaupungin muussa päätöksenteossa

Yhteisön kaupungille toimittamien asiakirjojen julkisuus määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Mikäli kaupungille toimitetut asiakirjat sisältävät viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslain) mukaan salassa pidettäviä tietoja, yhteisön on selvästi merkittävä asiakirjoihin salassapito sekä sen julkisuuslain mukainen peruste. Julkisuuslain mukaan asiakirjan julkisuutta koskevan asian päättää kuitenkin se viranomainen, jolle asiakirja on toimitettu.

20. Tietojen antaminen

Yhteisöjen tulee toimittaa Porin konsernijohdolle, omistajaohjaus- ja rahoitusyksikölle sekä sisäiselle tarkastukselle näiden pyytämät tiedot ja asiakirjat yhteisön toiminnasta, jos tämä tieto on tarpeen konsernin kokonaisedun arvioimiseksi tai muusta perustellusta syystä, huomioiden kuitenkin lainsäädännössä asetetut pakottavat säännökset. Kaupunginhallitus päättää tarvittaessa mahdollisista muutoksista vastuun jakautumisen osalta.

Koordinaatiovastaulliset toimialajohtajat yhtiöittäin päättää kaupunginhallitus erillisellä päätöksellä voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti.

Yhteisön tulee ilmoittaa, jos se katsoo joidenkin tietojen kuuluvan liikesalaisuuden piiriin.

21. Ohjeiden voimaantulo

Nämä ohjeet käsittelee ja hyväksyy Porin kaupunginvaltuusto. Ohjeet tulevat voimaan välittömästi ja ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiöiden ja yhteisöjen hallitusten nimityskäytännöt tulevat kuitenkin voimaan vasta, kun valitaan tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä seuraavan kerran kuntavaalien 2021 jälkeen.

Kukin tytäryhteisö hyväksyy ohjeet itseään sitoviksi yhtiökokouksessa tai vastaavassa järjestyksessä mahdollisimman pikaisesti.